

**SHORT
CUT**

**MALÉ PŘÍBĚHY
VELKÁ TÉMATA**

PLÁN LEKCE

Autorem lekce je:
The Nerve Center
(Severní Irsko)

NÁZEV: Poslouchám

DOPORUČENÝ VĚK: 12–18 let

DÉLKA:

- Cvičení 1 – 45 min.
- Cvičení 2 – 20 min.
- Cvičení 3 – 90 min.
- Cvičení 4 – 45 min.

CÍLE: Žáci se seznámí s dětskou linkou důvěry a s tím, jak pomáhá.

Žáci:

- se dokážou vcítit do pocitů a příběhů druhých
- si osvojují zkušenost se svěřením se druhému
- analyzují text, filtry a hudbu či zvuk ve filmu

POMŮCKY:

- **PRACOVNÍ LIST** (do každé skupiny žáků jeden)
- počítač/tablet s připojením na internet
- papíry a psací potřeby

POSTUP:

CVIČENÍ 1 – Diskuse o tématu

1. Cvičení zahájíme **projekcí filmu**.
2. Rozdělíme žáky do skupin po 2–3 žácích. Následně rozdáme do každé skupiny papír, na který budou žáci psát odpovědi. Ptáme se jich:
 - *Kolik příběhů jste slyšeli?*
 - *Jaký jste měli při sledování filmu pocit?*
 - *Který příběh vás ovlivnil nejvíc?*
 - *Proč podle vás děti na linku důvěry volaly?*
 - *Vysvětlete, jaká je podle vás role linky důvěry.*

Poznámka: Pokud je to možné, pozvěte do hodiny odborníka, který v této oblasti pracuje, aby žákům vysvětlil, v čem může linka důvěry dětem pomoci. Případně vysvětlete žákům postup, co mají dělat, když si chtějí o svých problémech promluvit s někým ve škole.

3. Promítneme vybrané pasáže z filmu (první stopáž 1:20–1:29 minut, druhá 1:31–2:25 minut). Společně diskutujeme o tom, co každá osoba říká. Všimáme si tónu hlasu operátora na lince důvěry. Ptáme se žáků: Jak tón hlasu působí na volajícího? Vyvolává ve volajícím pocit, že se může svěřit?
4. Požádáme žáky, aby každý sám za sebe napsal vzkaz jednomu z volajících zachycených ve filmu.
 - Dítě rodičů, kteří se rozvádějí
 - Chlapec, který je uprchlík
 - Chlapec, který má vztek kvůli své homosexualitě
 - Dívka, která často bývá doma sama
5. Následně žáci mohou přečíst své odpovědi a diskutovat o nich ve třídě.

CVIČENÍ 2 – Domácí úkol

Vyzveme žáky, aby za domácí úkol našli dětskou linku důvěry v místě, kde bydlí, a zjistili následující informace:

- *Jaké je telefonní číslo na linku důvěry?*
- *Je linka k dispozici 24 hodin denně?*
- *Kvůli čemu mohou děti na linku volat?*
- *Kolik let musí volajícím být?*
- *Jaké další služby linka nabízí?*
- *Nabízí linka nějakou další pomoc či radu na svých internetových stránkách?*

CVIČENÍ 3 – Praktická úloha

I. varianta: Metoda tvorby reklamy

1. Na úvod sdělíme žákům, že budou vytvářet krátkou, třicetivteřinovou reklamu, ve které využijí poznatky z domácího úkolu. Zároveň žákům připomeneme, že existují citlivá témata, která mohou být pro jejich spolužáky nepříjemná, a jak lze tato témata zvládnout citlivě a s porozuměním.
 - Třídu rozdělíme do skupin po 3–4 žácích. Každá skupina si zvolí tematickou oblast, kvůli které by nějaké dítě mohlo volat na linku důvěry, například:
 - Rozvod rodičů
 - Uprchlíci v cizí zemi
 - Potýkání se se sexualitou nebo s genderem
 - Zanedbávání
 - Šikana
 - Potýkání se se stresem a úzkostí
 - Poruchy příjmu potravy
2. Požádáme skupiny, aby si vytvořily na papír vlastní storyboard se šesti políčky, do kterého si zakreslí, co vše chtějí točit. Poslouží jim jako pomůcka při plánování třicetivteřinové reklamy.
3. Po natočení reklamy na mobilní zařízení požádáme žáky, aby pomocí editačního softwaru sestříhali výsledný film a do reklamy vložili zvukovou stopu.
Poznámka: Reklama nemusí obsahovat příběh, protože jde o inzerci. Měla by ale obsahovat informace, které žáci zjistili za domácí úkol – například telefonní číslo, webové stránky linky důvěry. Navíc by měla obsahovat slogan, který se může objevit jako text nebo ho žáci mohou nahrát jako mluvený komentář.
4. Reklamy na konci hodiny promítáme. O každé diskutujeme a poskytneme konstruktivní zpětnou vazbu – dva pozitivní komentáře a jeden návrh na možné zlepšení.

II. varianta: Metoda natočení expresionistického filmu o šesti záběrech

1. Na úvod sdělíme žákům, že budou vytvářet krátkou, třicetivteřinovou reklamu, ve které využijí poznatky z domácího úkolu. Zároveň žákům připomeneme, že existují citlivá témata, která mohou být pro jejich spolužáky nepříjemná, a jak lze tato témata zvládnout citlivě a s porozuměním.
2. Třídu rozdělíme do skupin po 3–4 žácích. Každá skupina si zvolí tematickou oblast, kvůli které by nějaké dítě mohlo volat na linku důvěry, například:
 - Rozvod rodičů
 - Uprchlíci v cizí zemi
 - Potýkání se se sexualitou nebo s genderem
 - Zanedbávání
 - Šikana
 - Potýkání se se stresem a úzkostí
 - Poruchy příjmu potravy
3. Úkolem žáků je pomocí expresionistických technik vytvořit třicetivteřinový film zobrazující pocity člověka, který volá na linku důvěry. Seznámíme žáky s různými expresionistickými technikami, které mohou využít:

Příklady expresionistických technik

Použití obskurních úhlů kamery – nakloněný úhel k zobrazení neklidného duševního stavu

Použití záběrů zblízka nebo z extrémní blízkosti – pro vyjádření pocitu osamění v situaci, kdy se člověk nemá komu svěřit

Použití subjektivních záběrů – diváci mohou nahlédnout do mysli subjektu: při čmárání na list papíru, procházení telefonem, přecházení chodbou

Použití světla a stínů – posadíme-li osobu před světlé okno, bude vypadat jako osamělá temná silueta

Použití detailů k vyvolání emocí – například zobrazení výhrůžné zprávy na telefonu, nesnědeného jídla v krabičce na svačinu, nerozbaleného kufru

Pomalé tempo – statické záběry, delší záběry, montáž sestříhaných obrazů

4. Poté požádáme skupiny, aby si vytvořily na papír vlastní storyboard se šesti políčky, do kterého si zakreslí, co vše chtějí točit. Poslouží jim jako pomůcka při plánování třicetivteřinového expresionistického filmu.
5. Po natočení filmu na mobilní zařízení požádáme žáky, aby pomocí editačního softwaru sestříhali výsledný film a vložili do něj zvukovou stopu. Mohou také experimentovat s různými barevnými filtry.
Poznámka: Film nemusí mít příběh, protože jde o vizuální vyjádření duševního stavu člověka, který se cítí sám se svými problémy.
6. Filmy na konci hodiny promítneme. O každém diskutujeme a poskytneme konstruktivní zpětnou vazbu – dva pozitivní komentáře a jeden návrh na možné zlepšení.

CVIČENÍ 4 – Analýza filmu

1. Cvičení začneme poslechem prvních několika minut filmu Poslouchám. Žákům nepromítáme obraz, pracujeme pouze se zvukem. Úkolem žáků je zachytit, jaké emoce hlas ve filmu vyjadřuje, a poznat různé hlasy nebo příběhy.
2. Poté diskutujeme s žáky o tom, jak si obraz filmu představují.
3. Následuje **projekce filmu**.
4. Žáky rozdělíme do pěti skupin a do každé skupiny rozdáme **PRACOVNÍ LIST**. Každou skupinu požádáme, aby se zaměřila na jednu část filmu:
 - Dítě rodičů, kteří se rozvádějí
 - Chlapec, který je uprchlík
 - Chlapec, který má vztek kvůli své homosexualitě
 - Dívka, která často bývá doma sama
 - Úvod a konec filmu
5. Požádáme žáky, aby ve skupinách napsali odpovědi na otázky z pracovního listu.
6. Na závěr každá skupina představí svá zjištění zbytku třídy. Ptáme se žáků: *Souhlasíte s odpověďmi? Chcete ještě něco dodat?*

PŘÍLOHY

PRACOVNÍ LIST 1

1. **Barva** – Jaké vidíte barvy? Jaké je osvětlení?

2. **Kamera** – Jak ztvárnění odráží příběh? Myslíte si, že je působivé? Uveďte proč.

3. **Postava** – Jaké emoce vyčtete z obrazu a zvuku? Kolik je jí přibližně let?

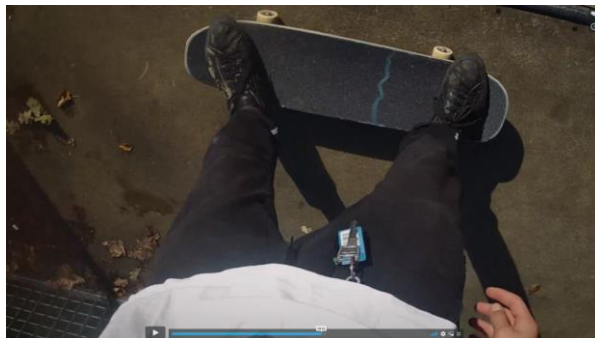
4. **Příběh** – Jaký příběh se vypráví? „Vypráví“ ho text, filtry nebo rekvizity?

5. **Prostředí** – Jsou tam nějaké kulisy? Odrážejí příběh?

6. **Zvuk** – Jaké zvuky slyšíte? Je tam hudba? Pokud ne, proč?

PŘÍLOHY

PRACOVNÍ LIST 2

1. **Barva** – Jaké vidíte barvy? Jaké je osvětlení?

2. **Kamera** – Jak ztvárnění odráží příběh? Myslíte si, že je působivé? Uveďte proč.

3. **Postava** – Jaké emoce vyčtete z obrazu a zvuku? Kolik je jí přibližně let?

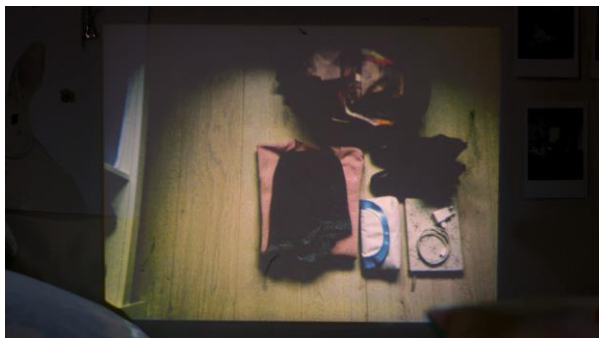
4. **Příběh** – Jaký příběh se vypráví? „Vypráví“ ho text, filtry nebo rekvizity?

5. **Prostředí** – Jsou tam nějaké kulisy? Odrážejí příběh?

6. **Zvuk** – Jaké zvuky slyšíte? Je tam hudba? Pokud ne, proč?

PŘÍLOHY

PRACOVNÍ LIST 3

1. **Barva** – Jaké vidíte barvy? Jaké je osvětlení?

2. **Kamera** – Jak ztvárnění odráží příběh? Myslíte si, že je působivé? Uveďte proč.

3. **Postava** – Jaké emoce vyčtete z obrazu a zvuku? Kolik je jí přibližně let?

4. **Příběh** – Jaký příběh se vypráví? „Vypráví“ ho text, filtry nebo rekvizity?

5. **Prostředí** – Jsou tam nějaké kulisy? Odrážejí příběh?

6. **Zvuk** – Jaké zvuky slyšíte? Je tam hudba? Pokud ne, proč?

PŘÍLOHY

PRACOVNÍ LIST 4

1. **Barva** – Jaké vidíte barvy? Jaké je osvětlení?

2. **Kamera** – Jak ztvárnění odráží příběh? Myslíte si, že je působivé? Uvedte proč.

3. **Postava** – Jaké emoce vyčtete z obrazu a zvuku? Kolik je jí přibližně let?

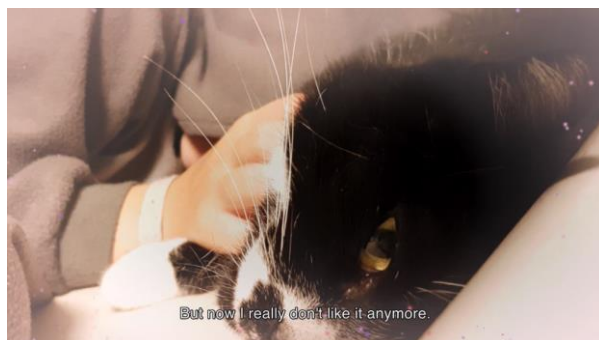
4. **Příběh** – Jaký příběh se vypráví? „Vypráví“ ho text, filtry nebo rekvizity?

5. **Prostředí** – Jsou tam nějaké kulisy? Odrážejí příběh?

6. **Zvuk** – Jaké zvuky slyšíte? Je tam hudba? Pokud ne, proč?

PŘÍLOHY

PRACOVNÍ LIST 5

1. **Barva** – Jaké vidíte barvy? Jaké je osvětlení?

2. **Kamera** – Jak ztvárnění odráží příběh? Myslíte si, že je působivé? Uveďte proč.

3. **Postava** – Jaké emoce vyčtete z obrazu a zvuku? Kolik je jí přibližně let?

4. **Příběh** – Jaký příběh se vypráví? „Vypráví“ ho text, filtry nebo rekvizity?

5. **Prostředí** – Jsou tam nějaké kulisy? Odrážejí příběh?

6. **Zvuk** – Jaké zvuky slyšíte? Je tam hudba? Pokud ne, proč?